

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre Espanya pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

DE DIJOUS A DIJOUS

VALENTA embestida la que van donar diumenge á Madrid y á Zaragoza els diputats de la minoria republicana, á propòsit de l'anormal i llarga clausura de les Corts! No pot posar-se més en descubert de lo que van ferho 'ls insignes Salmerón y Azcárate la trama de constituir un poder personal, per damunt dels furs del Parlament, representació del país. A secundar aquests plans lliberticidas se presta per lo vist el Sr. Villaverde, si hem de creure lo que revela una revista de París, aixó es: que la Presidència del Gobern li fou confiada ab la promessa formal de que si en las Corts el derrotesin, li donarfan el decret de disolució.

Ja anteriorment Villaverde sigüé cridat al govern perquè acabés ab els republicans, á pesar de lo qual, conforme recordá molt oportunament el senyor Azcárate, foren els republicans els qui acabaren ab ell. Es d'esperar que á n'aquest modern Sanxo Panxa, ab tot y creure's avuy amo y senyor de l'Insula Barataria, no li anirà millor aquesta segona sortida de lo que va anarli la primera.

Podrà contar pel bon èxit de les seves tentatives ab l'aplanament dels partits liberals monàrquics, que, á copia de divorciarse del esperit públic, han quedat reduïts á unas quantas pandillas de cortesans que regulan la seva docilitat per la fam que senten y per las esperances que mantenen, pero el país no vol res ab ells. Tots els homes verament liberals y sincerament democràtiques, gelosos de las prerrogatives populars conquistades ab la sanch de las anteriors generacions, no podrán menos de presar el seu concurs á la campanya republicana, ja que 'ls republicans constituhim avuy l'única forsa política organitzada al servei de una causa tan legitima y santa com es el manteniment de las llibertats públiques arterament amenassades.

En las Corts —si tornan á obrirse— ó fora de las Corts —si á penas obertas tornan á tancarse— ab una propaganda constant de agitació, y per altres medis més adequats á las circumstancies, sabrémon defensar coratósos, y fins ab el sacrifici de la vida, las conquistas liberals, encarnadas en la consciencia de tots els ciutadans que tenen en estima la seva dignitat y l'honor de la patria.

No está l'Espanya tan decayguda que pugui deixar-se arrebatar lo que més estima, y lo que més necessita pera dignificarse y redimirse.

Y á la fi haurém de felicitarnos de que s'haja proporcionat al poble espanyol una bandera de combat y de defensa, dessota de la qual hi tenen senyalat un lloc honros tots els enemiche del absolutisme.

La carta dirigida pel Rey al Eminentissim Cardenal Casals, y que reproduhim en el present número, ha donat molt joch en la premsa madrilenya.

Els liberals surten al fi de la seva apoteosis, pero formulan una argucia, dihent que la tal carta, *constitutional*, es apòcrifa. Admeten que ha pogut ser escrita ab caràcter reservat, en qual cas diuhen que 'l Cardenal ha delinqüit publicantla.

El Correo pregunta: «Es questa la Espanya del segle XX? Ho dihem en bé de la monarquia: molt mal la van aconsellant els seus ministres. Per aquesta via's pot arribar al poder personal, pero 's pot topar avants ab un perill inevitable. Aclareixi el govern si es en ell ó en el Cardenal Casals en qui ha de ferse efectiva una responsabilitat que resulti en desagraví de la Constitució.

Porta tancada

—No pot obrir, don Nicolau?... Veji, potser ab aixó obrirà mes fàcilment.

Interrogat en Villaverde sobre aquest assumptu ha fugit d'estudi diuent que 'l Gobern no pot refrendar la correspondencia particular del Monarca, ni tampoc impedir que 's fassin públicas cartas privadas y de índole puramente personal.

Ara falta saber si s'han de considerar de índole puramente personal, comunicacions que afectan directament á la gobernació del Estat, y si es possible que funcionaris públics (que no altra cosa son els bisbes) en aquesta classe de assumptos poden entendre directament ab el Jefe del Estat, sense la intervenció dels ministres responsables.

La carta del Rey creyem que serà llegida ab molt interès tant á Fransa com á Inglaterra, y que contribuirà á assegurar el bon èxit del viatge regi en abdos passos: en el primer ahont està ventilantse actualment el problema de la separació de la Iglesia del Estat; y en el segón, ahont ab tot y ser la protestant la religió del Estat, es permesa en absolut la pràctica pública de tote els cultes.

Eells sabrán comprender la consideració que 's mereix aqueixa especie de restauració arqueològica de l'Espanya de Felip II. Potser la pandrán—y es lo millor que pot succeir—com un exemplar anacrònic y raro digne de un Museu.

PEP BULLANGA

Parla 'l jefe

 L meeting republicà celebrat diumenge en el Frontón Central de Madrid ha tingut una importància extraordinària, no sola per la concurrencia numerosíssima que omplienava l'local, sino també pels conceptes emanats pels oradors, y en especial per D. Nicolau Salmerón, jefe ilustre de la Unió republicana.

Son discurs, model d'energia y de acerada intenció, es un alegat formidable en defensa de la soberanía popular, encarnada en el Parlament, y avuy desconeiguda, mermada y desdenyada pels governs de la monarquia, ab la llarga clausura de les Corts, y ab sos mal disimulats propòsits de practicar un nou règim de poder personal, contrari á la vigent Constitució.

Salmerón feu una vegada més la crítica de la pèrdua de les colonias, ab pàrrafos de tanta forsa com el següent:

«El servir al interès personal dinàstic fué la política de Cánovas y de Sagasta: de Cánovas, al no dar con tiempo la autonomia; de Sagasta, al ir á la guerra á sabandons del desastre. Por no perder su alma una dama se dejó de cumplir el pacto firmado con los insurrectos tagalos, cuya cláusula primera era la expulsión de los frailes.»

Pero no 'n tenen prou ab haver mutilat á Espanya, que intentan ademés privarla de sus llibertats, els únics instruments de que pot valerse pera proclamar de una manera digna á la seva regeneració.

«Nos encontramos,—diu l' eminent repùblich,—ante un problema de los más graves que pueden plantearse en una nación: el problema de un golpe de Estado, que infringe la Constitución, que produce una crisis, que engendra dos Gobiernos sin el consentimiento de las Cortes, prohibiendo después el debate público de todas esas enormidades con la clausura del Parlamento. El poder personal está entronizado; el poder personal triunfa, y ni siquiera se puede conseguir que la sombra de Ministro responsable rinda cuentas ante la nación.»

Si esos ministros eluden su responsabilidad, no habrá más remedio que traer al debate lo que la Constitución proclama irresponsable; porque, violada ésta en lo que tiene de más fundamental, no nos vamos á detener ante un precepto meramente externo y adjetivo del régimen. (Ovació.)

Así los han querido los monárquicos: que esté en causa, que esté en cuestión, el Poder moderador. En los países regidos constitucionalmente, el Rey ó el presidente de Repùblica tienen el derecho inquestionable de separar á sus ministros y de nombrar otros. Pero eso no es un derecho absoluto, sino condicionado por la sanción de las Cortes, por el apoyo ó negativa de apoyo de la mayoría de las Cortes.

El Rey reina con las Cortes, no sin las Cortes ó contra las Cortes. Todavía se comprende que, no habiendo Parlamento, disuelto éste y en tanto se hace apelación á la voluntad del país, el Monarca pueda prescindir de la comparecencia ante las Cortes de su ministerio responsable. Pero cuando las Cortes están vivas, existen, no han sido disueltas, no hay Gobierno constitucional posible si no comparece al dia siguiente de jurar ante la representación nacional.

Los poderes constitucionales de un Gobierno no los dà sólo la confianza regia, sino la confianza regia de acuerdo con el voto de las Cortes. Lo demás no es tener ministros, sino secretarios del real despacho, consejeros privados de la corona, como en la antigua Espanya ó en la moderna Rússia.

Y los partidos monárquicos, amantes del régimen representativo, lo debían entender así, por su mismo bien é interès, per la educación del Rey en las prácticas constitucionales. No se comprende que los que se llaman liberales dentro de la Monarqua no hagan una campana energica y activa para sostener esta tesis, per lograr que el Poder moderador sea el primero en cumplir la Constitución. Todos los liberales monárquicos del mundo, en ocasió igual á la en que se encuentren los titulares liberales españoles, hubieran encamisado sus protestas contra el Monarca, y no sólo contra sus servidores cortesanos. El sentido liberal monárquico de los revolucionarios del 54 y del 68, de los progresistas, primero, y de los radicales, después, no hubiera consentido este atropello de la Constitución. ¿Dónde está el alma de un Espartero, de un Prim y hasta de un Ríos Rosas en estos desmedrados y palatinos liberales? ¿Dónde está el alma de un Ruiz Zorrilla, de un Martos, de un Rivero, en los que son dinàsticos y monárquicos antes que liberales y demòcratas?

Esta sumisión de ahora es un bochorno para el liberalismo y la democracia de los que ni siquiera tienen la antigua altivez de los procuradores en Cortes de Aragón y de Castilla. Toleran que se gobierne sin ellos contra ellos, ausente la representación nacional de toutes las funciones esenciales de la soberanía. (Repetits aplausos.)

La estatua de 'n Cervantes

Senyor Villaverde: ara que ja s'ha inflat prou ab això del *Quijote*, ¿no podrà fer el favor d'obrir questa casa d'aquí al davant, per veure si allí l'desinflan... ó acaben d'inflarlo una mica més?

Y en aquestes circumstancies es quan el rey se disposa á empredre un viatje al extranger, es quan va á visitar París y Londres y á contraure tal vegada compromisos internacionals gravíssims, sense que la nació 'n s'apiga res, sense que haja sigut criada á intervenirhi.

Tras de la mutilación de la patria y tras de su deshonra, se entra á ciegas en la política internacional, que exigirà de nuestro cuerpo ya enfraquecido compensacions dolorosas. Es passar per Europa nuestras desdichas, sirviendo de presa á las concupiscencies europeas, mediatisant a Espanya. Crefamós que ya no podíam perder nada tras de la debacle colonial, y aún nos tiene reservados el destino adverso nuevos descalabros y desdichas nuevas.

Ante tan triste perspectiva, conviene á los españoles, imponerse el deber de decir aquí, para que se sepa en el extranjero y especialmente en las naciones que va á visitar, que el Rey es Rey del Estado en Espanya, no es Rey de Espanya.

Al arribar aquí, l'delegat intenta coartar la llibertat del orador. El públic en massa s'alza amenazador contra tal atreviment, acreixentse 'ls bríos del terrible acusador del present estat de cosas.

Medrados estaríamós—dú—que obligados á un forzoso silencio per la clausura de las Cortes, no pudiésemos en el meeting decir conceptos, hacer juicios de quienes encarnan los Poderes constituidos. (*Nous y pro longats aplausos*)

Diré, repetiré y demostraré lo que acabo de decir, porque se trata del heredero de una Monarqua entronizada per una insurrecció, de quien no siente el alma nacional...

Noves interrupcions del delegat, seguidas de las indignades protestas de tote la concurrencia. Es increible que 'ls homes de la monarqua hajen arribat á tal grau de despreocupació, que oposin á la massa aplastadora del gran atleta de las públicas llibertats la vareta de un corchete policia. ¿Per qué no hi van ell's al meeting á enfrenar ab sus disculpas las iras populares? ¡Ah! Se senten sense prestigi. Ells mateixos coneixen de sobra que no son presentsables. De altra manera ja hauríen obert las Cortes.

Salmerón, després de haver sigut objecte d'una ovació delogiada per la energia desplegada en la defensa del seu dret, enumera las gravíssimes qüestions, totas elles vitals, que han quedat en l'aire ab la clausura de las Cortes. Ab questa clausura s'consagra'l cop d'Estat de desembre y, al obrirse de nou, quan caygu l'actual ministeri pera donar entrada segurament als liberales, se reproduirà la farsa del torn dels partits, sense que l' que caygu expliqui en què va emplear el temps, ni'l qu' entrà haja pogut formular el seu programa en plé Parlament.

Cap d'ells explicarà l' per qué de les últimes crises. No ho farán perqüel seu paper de monárquics els obliga á servir á la dinastía. Si no van ferho en la solemne ocasió de les guerras colonials, menos ho farán ara. La esperanza de que 'ls liberales y demòcrates dinàstichs, respondent á la tradició progressista y revolucionaria, cumplissin ab sa obligació de homes constitucionals, se devaneix al veure s' actitud de rebre'l Poder com un dò del cel, y no com un dret de conquista guanyat per l'esforç del seu bras.

El *bloc de les esquerrás*, proposat per en Salmerón en son discurs de Barcelona, per culpa d'ells ha frascassat.

Pero á despecho de haber fracassado esas intel·ligencies necessàries, diu l' eminent repùblich,—el parti republicano quiere afirmar la urgencia de encontrarse en un campo neutral y común en que nos podamos entender todos los demòcrates del país. Ese campo comú es el respecto y la observancia de la Constitución, es el anticlericalismo, es trabajar per la incorporació al Estat de un gran sentido intervencionista en los problemes sociales.

Y cuando nos hayamos quedado solos en la defensa de la Constitución, el parti republicano se bastará per impoñer la observancia sincera del régime liberal, que tanta sangre costó a nuestros mayores. El país juzgarà y fallarà viendo que los últimos constitucionals que quedan son los republicans, los únics que no se doblegan ante las imposicions increibles del poder personal, en sus ensayos de absolutismus coronados per el èxit. (Grans aplausos.)

En aquestes memorables paraulas està compendiad el nostre programa, qu' es á la vegada, un compromís d'honor: oposarns al absolutisme del poder personal, recullint y defensant la bandera de les pù-

blicas llibertats. Y en aquest concepte, la paraula d'en Salmerón adquireix els accents de les grans missions patriòtiques y progressistes, quan diu, posant digne acabament á son admirable discurs:

Los republicans han querido colocarse siempre en el terreno de la propaganda legal, en los caminos del derecho; pero cuando esos caminos se cierran y las Cortes permanecen en constante eclipse y no manda el Parlament con el Rey, no hace las leyes la Representació nacional, se impone buscar en la fuerza la suprema salvación de la voluntad de Espanya. La voluntad de Espanya, para siempre divorciada de los que perdieron las colonias y están perdiendo la llibertad. La República ha llegado á ser lo que fué la Revolució del 68; un sacudimento de todas las fuerzas de Espanya para salvar su honra, lavar las afrentas pasades, renacer de sus cenizas.

Concluyamós haciendo votos para que Espanya se rehabilite ante el mundo. Hoy inspira compasión, però no respecto, y es preciso restablecer su personalidad moral en el orden civilizado. ¡Viva Espanya! ¡Viva el ejército español! (Ovació delogiada.)

Senyalat està 'l camí.

Qu' estimi la llibertat y l'honra de la nació, vinguí ab nosaltres. En defensa de las institucions liberales, posadas en imminent perill, no hi caben ja vacilacions ni duptes.

A tal objecte s'imposa la unió, no ja sola dels demòcrates, no ja sola dels liberals, sino la de totas las víctimas, la de tots els espanyols que no viuen del pressupost.

P. K.

UNA CARTA DEL REY

Dirigida al Cardenal Cassanyas, ha sigut publicada en el *Boletín Oficial Eclesiástico*, y diu així:

Madrid 1.º de mayo de 1905.

Muy Reverendo Señor Cardenal:

Con grande interés y profunda simpatía he leído la carta que V. Emcia. se ha servido dirigírmela en el dia 22 del mes pasado, cuyo contenido viene á confirmar noticias que ya tenía acerca del intento de abrir una nueva capilla protestante en la católica ciudad de Barcelona.

Que pongo verdadero empeño en ver resuelto este asunto según lo claramente establecido en el texto de la Ley Fundamental y las posteriores disposiciones ejecutorias de la misma, pruébalo el hecho de haberlo puesto á discussió hace ya días en el Consejo de Mis Ministros y buscado de consumo con ellos el medio más eficaz de corregir un abuso incompatible con la legislación vigente y los unánimes sentimientos de la nación española.

Como Rey Católico éijo sumiso y creyente de la única Iglesia verdadera, me apena profundamente este nuevo atentado á la Fe de nuestros mayores y á la Religión del Estado cuyos destinos he tenido á bien confiar me en estos momentos la Divina Providencia, y no vacile en asegurarme, Señor Cardenal, que he de hacer cuanto quepa dentro de mis atribuciones de Soberano Constitucional para que por Mi Gobierno se desbaraten los proyectos que expone V. Emcia., de quien imploro la bendicció, reiterándole toda Mi respetuosa estimación y cariñosa benevolencia.—Alfonso XIII.

Emmo. Señor Cardenal Salvador Casañas y Pagés, Obispo de Barcelona.

Aquest document ha sigut molt discutit; pero en privat. En la premsa no. Falta saber si 'l Gobern responsable 'l patrocina... y com las Corts estan tancadas, no hi ha sagut medi de interpellarlo, en forma que no pugui eludir una resposta categòrica.

Nosaltres, republicans de tota la vida, y liure pensadors acerrius, no creyem pecar de inconscient, ni contraure responsabilitat, al felicitat á D. Alfonso XIII per la seva francesa.

Es una gran qualitat el dir lo que se sent... com es també una ventaja preciosa 'l saber á que atenirse.

NOTABILÍSSIM sigué el discurs pronunciat á Zaragoza per l' eminent repùblich Sr. Azcárate. Aquí n' van algunes engranades per mostra.

«El poder personal á Espanya no té rahó de ser. Se diu que 'l poder personal assumeix la tutela del Estat. ¿Pero ahont en aqueix tutor? ¿Necessita Espanya tutela? Jo crech que algú 'n necessita de tutor; però aquest algú no es Espanya.»

....Jo soch parlamentari convenst á pesar de las máculas del Parlament, perque aquestas máculas son filas de la Monarquia.

....«El Parlament, si de alguna cosa peca, es d'excessiva prudència al ocupar-se dels assumptos internacionals; y sobre això ni'l minstre d'Estat, ni en Villaverde, que accompanyaran al rey en el seu viatge, poden pactar en ferm com representants d'Espanya, perque las Corts no 's han ratificat els seus poders.»

....«Las ovacions que se li tributin en els carrers de París han de costar molt caras, puig s'estan fent els aranzels á espaldas del Parlament, y res més fàcil qu' en això busquin á Espanya la compensació de la rebuda que tributarán al monarca espanyol.»

....«Entre les infraccions legals cometidas n' hi ha tres que ressalten ab més forsa.

Illegàlm ent han anat al servei de las armes els soldats dels últims reemplàs, per no haver acordat las Corts la seva fixació, conforme la Constitució disposta. Son les altres dos, viure sense pressupost y haver modificat la llei aranzelaria per medi de un decreto.

La redenció, á metàlich y l'impost de consums son dos bofetades que anualment donan els poders al proletariat.

A veure si surt un sol monárquich capás de respondre á n' aquesta serie de càrrecs tan sólidament justificats.

¡Ah! De respuestas no 'n tenen. La seva mònita avuy consisteix en callar y fer la seva; en no dir res y abusar de tot.

El Herald de Londres assegura que s'ha abandonat definitivament el projecte de casar á la filla del Duc de Connaught amb D. Alfonso. S'atribueix l'abandon de aquest projecte á la diferencia de religió.

¡Està clar! O sino ¿qu' hauria dit l'Eminentissim Cardenal Cassanyas?

Un antich conductor del tranvia de Sans, malalt y sense feyna, va anar-se á suïcidar en las inmediacions del Cementiri Nou.

Un cas pràctic, que ve á evidenciar la rahó ab que l' aplaudit Sr. Iglesias va escriure 'l seu patéтиch drama *Els Vells*.

Y la societat tan tranquila, sense preocupar-se de assegurar una petita pensió als que han invertit els anys millors de la seva vida traballant honradament...

Un altre cas.

Una pobla dona malalta sigué traslladada al Hospital de la Santa Creu, ahont per falta de llits no pogué ser admesa.

Y l' infelís per abreviar els seus dolors, tractà de suïcidar-se, sense arribar-ho á conseguir.

¡Es una vergonya qu' en l' aburguesada Barcelona s' arribin á presenciar aquests inhumans espectacles...

Avants de que ho declarés l' Albert Russinyol, ja tothom ho sabia. El viatje del rey á Espanya 'ns costarà molt car. A conseqüència del mateix y en recompensa á la gran rebuda que allí li preparan, se concertarà un tractat de comers que tirarà per portar a la producció nacional.

Ja 's francesos van intentar una cosa semblant

arrengutades, volguntse tenir per una gran mestra, hagi tingut l' atreviment de presentar á la casa del Senyor un escamot de veus tan escarranidas y desafinadas. Va af, que ha fet una pasterada ab al seu coro de *hicas* de Marfa! Han sigut la riota y la tabola de totas las persones de bon gust.

SITGES, 14 de maig
El noi Guillot, pretèrit escura-canadella, que sab fer *cumedia*, pateix de poch temps ensé de una forta *intelectualitat* aguda, y al efecte, badell aquella boca que Deu li ha donat y ensenyant las dents, ha deixat anar un bram qu' en forma de escrit galimatias ha reproduït el periòdic catalanista *Baluart de Sitges* ab el qual tracta de ridiculizar la festa obrera del primer de maig.

Passant per als disbarats gramaticals que l' esmenat escrít conté y que 'l microcefàlic redactor *baluartista* no han sapigut subsanar, manifestém al noi Guillot, qu' es una verdadera llàstima que un home de les seves condicions tinguí que veure obligat á fer les vegadas de gos per un plat de sopas de rosegons que algun dia pugui donarli els carca-catalanistas.

BANYOLIS, 16 de maig
Els esparsers del club jesuítich, vulgo monastir, segueixen la seva propaganda piadosa, atisssant desde'l cubell mistic dels seus mesnades á una grrana creuhada contra 'l liberalisme.

Ahir les degué emprendre ab tanta furia mossén Óliva (no sabem si es el seu nom), que 'ls beyatos masclles (també n' hi ha de femelles) ja sembla que no tenen sossego esperant l' hora de treure 'l sant cristo gros. Pero, per lo que pugui ser, se's recomana que no ho fassin gayre fort y que no's descuidin de les desfilas y de l' àrnica, que podrà darse 'l cas de que alguna beyata no pogués resistir l' empieze.

Françament, se'veu ben clar que n' els tonsurats del monestir encara 'la hi cou la llaga de les passades companyas locals de propaganda republicana, y no volen passar perque 'la nostres ajuntaments siguin republicans. Per xó des de la trona s' converteixen en agents electorals, donant el crit d' alerta als seus feligresos per les vinentes eleccions, creyent 'lo incautes que la crisi de traball ha de fer tambalejar las nostres forces pel crescut número d' obrers que se'n han d' anar de la població per falta de feynas.

Pero lo pitjor de tot es el modo sarcàstich ab que diuen que 's mofan desde la trona dels pobres blanquers sense traball. «Que vajin, diuhens, á demanar feyna á n' els seus amos. Ara troben la recompensa de donals 'hi i vot.»

A la societat de paperers no poden dragarla, y d' una altra societat diuhun qu' es la casa de la perversió. Di-guessin una sucursal de l' infern menys mal, pero casa de perversió... no pot serho sino aquella abont s' hi embruteixen las conciencias y s' hi embauca als tontos, contraguant mèrits poch dignes per alcansar el cel... de las ocs.

POBLA DE CLARAMUNT, 15 de maig
Perque 's vegi fins á quin número calsa de bons sentiments el nostre pastor d' ànimis, n' hi ha prou ab manifestar que en una casa allunyada del poble med' un quart, va naixer una criatura avants d' hora, de resultas de un part llarg y desgraciat, y va morir als pochos moments d' abandonar el claustre matern, després d' ha verla persignada la llevadora com s' acostuma á fer entre la gent supersticiosa.

L' avi de la nena morta va ferli fer un bagulet y va durla al enterro. Aquest va anar á buscar les claus á la rectoria per entrarla al cementiri y el rector va negar-se á entregarlas, elegant que no podia ferho sense un certificat del metge. Y va fer retornar el cadavre á la casa desolada, á quarts de deu del vespre. Al endemà al matí torná l' avi trasbalstat y fora de quiçá á portar 'l mort y el certificat á la Pobla. Ja va tenir sort l' escura xampanyas que al anar á la rectoria ab el certificat no va trobari, que d' altra manera hauria sentit com li queyan á sobre una regular cantitat de pebrots.

CALELLA, 16 de maig

Continuàs infringintas la llei de reglamentació del traball. Els traballadors vivim pitjor que 'ls habitants de una tribu dintre 'ls terrenos impenetrables de l' Àfrica.

Tenim un alcalde que 's creu ser un sultán en aixó de no tenir amor ni pietat ab qui mira per sota d' ell. May se recorda del seu origen, aquell poll reviscolat.

No dihem xixó al l' intent de molestarlo, ni tampoc pera fer campanya en favor d' una agrupació política determinada. Som imparcial y encare que sentim carinyo per una idea, no per això deixarem may de reconéixer el bé, sigui qui sigui que 'l practiqui. Pero també hem de condemnar el mal, sigui qui sigui que 'l fassí. Sab el señor Joan Borbonet, que la vara qu' empunya es usurpada a la soberana voluntat d' un poble? ¿Sab que l' administració del municipi no es gots satisfactoria? ¿Sab que únicament ell es el que ha apujat els drets de consums, que caregen sobre las espàtulas dels pobres y que hi ha 'ls paga y qui no 'ls paga, segons en temps de eleccions á qui votan? Y, per últim, ¿sab el Sr. Borbonet que ha trepitjat las lleys de moltes maneras, y que hi ha algú concejal de la majoria, molt digne que, per lo dit, junt ab lo molt més que us guardem per un altre dia, si dona 'l cas, està indignissim perque veu que aquí no més se compleixen las ordres donadas desde la sagristia ó l' confessori?

Si. Gobernador de Barcelona: Ab tot el respecte que's mereix una primera autoritat, va per segona vegada que li denuncié els fets d' aquesta naturalesa. ¿Es que 'ls obrers qu' estén baix la dependència del tal monterilla, no 'ns queda altre recurs que 'l de la emigració, ó 'l suicidi, ó 'l de rebelarnos cometent un disbarat?

Justicia, justicia y justicia, demanam á V. E., Sr. Gobernador de Barcelona, els pacífichs moradors de la desditzada vila de Calella.

DESAHOGO

—Quina ditxa, amich Besadal!
La cosa ha anat com un guant.
—De qué parleu, Villaverde?
—Del èxit piramidal
de las festas del *Quijote*.
—Mestre, si us haig de ser franch, us confesso que aqueix èxit
no 'l veig en lloc.

—No? ¡Ay carám!
¡Si que tens curta la vista!

—Vaja, aquí podrem parlar
sense embuts ni circunloquis.
No hem fet més que atrocitar:
la professió va ser un fiasco;
el concert, un mal sarau;
la retrata, una torpeza;
la iluminació, un fracàs;
els adornos...

—Se'm figura
que t' estás embolicant
d' una manera espantosa.

—Jo?
—Sí, tú; y 'm sembla extrany
que un minyo tan net de clepsa
deixi anar tanta disbarat.

—Permeteu-me...

—No 't molestis:
ja sé tot lo que 'm dirás.

Que del magnífich programa
que tú y jo vam combinar
no se 'n ha cumplert ni un número...
—Precisament!

—Carcamal!
—Per ventura t' imaginás
que quan jo te 'l vaig dictar
portava 'l menor propòsit
de cumplirlo?

—Ah, no?

—Babau!
Casi bé m' avergonyeixo
de tenirte d' ajudant.

—No comprens, cap de carbassa,
que al preparar ab tan afany
las festas del Centenari,
més que pel fill d' Alcalá
traballava per nosaltres?

Els pobles —no perdís mai
aquesta idea de vista—
son sempre menors d' edat,
y si 'l tutor té *trastienda*

y 'ls sab portar del ronsal,
els fa anà allá hont li acomoda.
—Qué 'n proposava jo al dar
tanta importància a uns festas
que, com haurás observat,
no m' interessavan gots?

Distrere al pafs, mirar
si durant quinze ó vint días
l' entretenia badant
davant de las iluminarias

y 'ls archs de paper daurant...
—Ja entench!, Y entre tant nosaltres,
calladets, vinga endrapar
el ranxo...

—Angela Marfa!
Ara t' hi vas acostant.
—Creus que sense 'l Centenari
hauria el Gobern passat
tan bé aquestas dos setmanas?

—Cà! Ni 'ls mils!

—Pues aquí està
desxifrat el geroglific
y clarament explicat
lo que 't deya del gran èxit

de las festas. Al detràs
dels coros y las banderas,
veyent comèdia de franch
y sentint música gratis,

el bon poble s' ha olvidat
de que tú y jo governavam
y 'ns ha deixat reposar.

—Villaverde, sou un trunfo!
—Oy que si? Considerant
la cosa baix aquest prisma,
ivés que se 'ns ha d' endonar
que la gloria de 'n Cervantes
s' haji ó no s' haji enllarat

ó haji ó no rebut un xascol...
El quid era anar tirant

á la sombra de las festas.

—Sou un' aliga!

—Ay... El mal

es que ja estan acabadas...

—Prou que ho veig!... Y que 'lsalarbs
de la oposició ja cridan!

—Si aria tinguerissá á mà
una cosa parecida
per podé anar continuant
la comèdia d' aquells días!...

—Ja ho crech!...

—Sense gens d' empaiag
m' hi abocaria de cego...

—Pero ja hont es aixó, vejam?

—Ah!... Tú et el qui has de buscarlo.

—Jo?

—Sí: tú, qu' ets arruixat,

y jove, y víu y tens númen...

—Mireu que m' esteu tentant!...

—Fes funcionà el teu caletro,

barrina, fidel company...
—Quin, quin altre centenari
podriam conmemorar?...—

—Y l' tinten de don Raymundo,

vivament impresionat

per la idea del seu quefe,

que —xascarillos apart—
es una idea magnifica,

arruga 'l front, baixa 'l cap

y 's posa á rumiar la mostra...

—Pobre! Deixemol rumiar.

lero devorarà las millas y las llegnas y 's plantarà
al Japó á fer heroycitas!

En efecte: abandona un dia las aguas patrias, se
fica al Atlàntich y de bonas á primeras s' entra
davant de Hull ab una comitiva de barcos pescadors
y 'n desgracia mitja dotzena.

Realizada aquesta operació, s' acosta á França y
passa no sé quant temps en un port de la veïna
República; surt de França y se'n vé á Espanya,
ahont torna á fer una escala bastant cansonera; toca
el dos d' aquí, se disposa á donar la volta al Africa,
y en cada port s' hi entreté un parell de setmanas;

arriba á Madagascar y 'ls barcos hi posan arrels...

—Qué fá aquest home? —deyan no poch intriga
que seguim las evolucions de la esquadra
rusa: —Encare no 's determina á posar las seves
naus á tota màquina, sense altos estranys ni para-
das ridículas?

—Calmà, calma! —responen uns quants privilegiats
que sempre saben més coses que 'la altres:

Respecte els secrets russos y fiuen en la pericia de
n' Rodjestvensky... Quan ell segueix aquesta tàctica,
senyal qu' es la que convé. Deixa que l' nome
arribi á las costas japoneses... Allà veureu lo qu'
es bo!

Fa un remat de setmanas que l' almirant rus na-
vega pels mars de l' Assia y 'qué ha fet?

Lo mateix que quan era á Libau, lo mateix que
quan era á França, lo mateix que quan era á Espanya,
lo mateix de sempre. Esperar, esperar... y fer
posar cabells blancs als seus admiradors... que no
tardaran gayre en deixar d' admirar.

Un dia —perce s' ha de reunir ab en Nebogatof,
un altre dia perque fa mala mar y 'ls barcos podrían
mullar-se, el brau Rodjestvensky; que al arribar als
mars d' Orient tantas y tantas coses havia de fer,
no fa res y 's limita á rodar d' aquí per allà com un
cómich que no sab el paper y espera que l' apun-
tar el tregu del apuro.

Per xó —apressuremnos á dirho —no es gayre més
ayrosa la situació de 'n Togo, jefe suprèm de la es-
quadra japonesa.

Tothom se'n deu recordar. Las bravatas que l'
almirant groch va deixar anar al parlarse de las
intencions de la esquadra russa, no tenen fi ni
compte.

—Que vinguin aquests ossos d' Europa! —deya:
—Que vinguin y que comensin á fer testament, que
no n' ha de quedar ni un per contar-ho! Ells compa-
reixeron per allà jo 'ls esperaré aquí (y designava
el puesto sobre 'l mapa) y (pim, pam, cataplum!)...
als cinc minuts, tots á pico.

—Cóm es que no ho fa aixó, ara que l' ocasió es
arribada? —Cóm es que, copiant ab assombrossa fi-
delitat la tàctica de 'n Rodjestvensky, passa també
el temps corrent de la dreta á la esquerra y de la
esquerra á la dreta, completament olvidat d' aque-
llas amenassas ab tanta gallardia llençades al vent...
quan els russos eren encare bastant lluny?

No sembla sinó que 'ls dos almirants jugan á fet.
Diuhens que 's buscan, pero procuran no trobarse,
retardant ab cuidado exquisit el moment de la en-
trevisa.

Que ahir degué donar-se la gran batalla, que ha
de ser avuy, que serà demà... Y 'ls días passan, els
rigodons navals continúan... y la gran batalla no 's
dona.

Siguin franchs, caballers, y expliquinse d' una
vegada: ¿qué significa aquest misteri? —Será potser
que tots dos tenen por? —Será aixó tal volta valor
entès, ab el propòsit de que la gran batalla no 's
dougui mai?

Obeixi aquest joch á lo que obseheixi, sàpigian
japonessos y russos que 'ls espectadors estém im-
pacients y que la broma va sent ja massa llarga.

Si no 's han de barallar, fassin el favor de tornar-
nos el ral, que no volém més comèdia.

FANTÀSTICH

ELS HI aquí una cosa ben ex-
tranya. L' arcalde Lluch s' em-
pipa quan algún regidor li diu
Alcalde de Real Ordre.

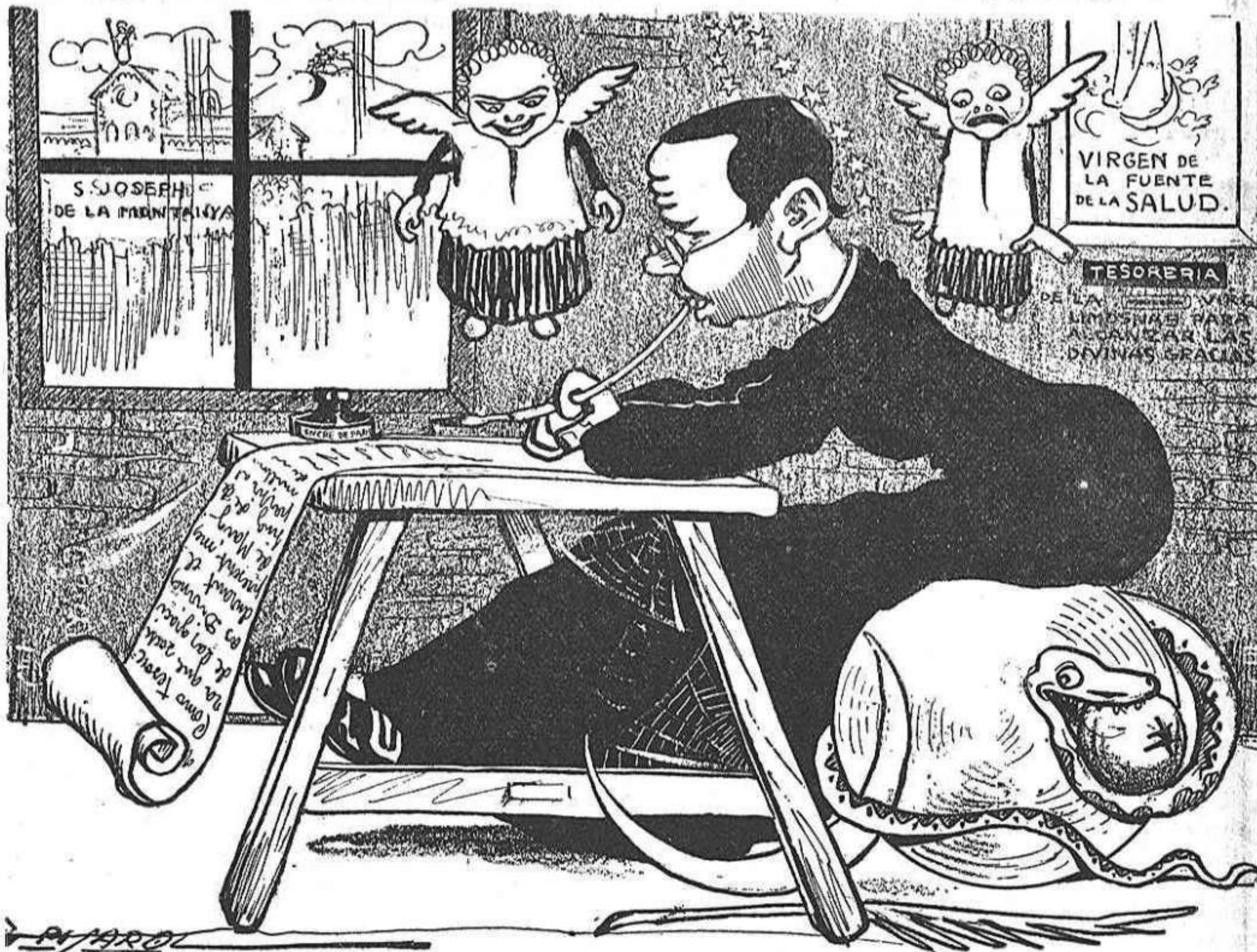
Si per designació del Go-
bern y no pel vot dels elec-
tors li va ser adjudicada la
vara y ell la va acceptar, no 's
comprén que 's pugui enfadar

quan li retreguin.

—En tan poc estima 'ls favors dels governs de la
Monarquia? —En tan poc aprecia aixó de la Real
Ordre...

Donchs llavoras obri en conseqüència, que ja fa
molt temps que té *ordre popular* de presentar la di-
missió.

En Jaumet, el fill y l' hereu del rey de les hângaras,
va estar á Madrid, durant las festes del Centenari
del *Quij*

La carta de la Verge de la Salut

—Si ab aquesta hermosa epistola
l'establiment no's realsa,
agafo 'ls trastets y abur:
que se'n vingui á cuydá un altre.

casa. A pesar de lo qual, trobantse á Roma, te'l doble capricho de visitar al Papa y de ferli un donatiu de 50,000 liras.

¡Diner heretje! Y no obstant Pío X va recullirlo, y per aquest mer fet va catoliquisarlo, acompañant al seu generós donador fins á la porta.

Aquí del Arxiprest de Hita:
«Si has mucho dinero, habrás consolación
é del Papa la sagrada bendición.»
Y aquí también de la dita catalana:
«Per diners, Sant Pere balla.»
Y si l'amo balla, ¿qué de fer el seu representant?

L'Ajuntament republicà de Pontevedra ha posat el nom d'Alejandro Lerroux al barri d'aquella ciutat que portava l' de Virgen del Camino.

Haurán comprés els nostres corregionalaris de aquella republicana ciutat, qu'en la situació en que's troba actualment Espanya, no's necessitan Verges... sino homes ben bragats.

Aquests son els únichs que poden fer el desitjat miracle revolucionari.

Llegeix en un periòdic de Palma de Mallorca:
«En una iglesia de Valldemosa va tenir lloch un robo sacrilegi. Al entrar el rector en la sagristia notà que la caixa shont se guardan las almoynas dels fidels tenia una petita fractura. L'obrí y trobà á faltar 500 pessetas en paper de la Companyia de Ferrocarrils.

»La guardia civil comensà las diligencias necessaries, y per haver notat contradiccions en las seves declaracions, posà á la disposició del jutje al rector, á un dels seus vicaris y al escola. En aquest estat el rector amplià las seves declaracions, manifestant que les 500 pessetas li havien sigut tornadas per via de confessió.

Ara no més falta saber una cosa.
Y es si á conseqüència de aquest desenllás tan especial, ha de quedar interrompuda la via de la cangri.

—Pòsamen deu de l'aixut
mossén Ramón, que tinch set.
—Home... sempre 'l diràt acut
mossén... sabent com sabs, Met,
qu'es un nom que molt me put.
¿De gandul m'has de tractar?
—No veus que tabernor so?
—Home... no t'has d'enfadjar...
no t'ho deya pas per xo...
com que sabe de batejar!...

—Se m'enfadà ahí en Badó
per no darli la rahó...
—Si ell la rahó ja tenia...
no sé donchs lo qué volta...

—Feste cap allà, Modesto,
que vull seure, deixam puesto...
—Molt be, puesto 't deixaré...
pro cap-allà no'm faré.

—Per Deu... una caritat...
—Aixís, donchs, no n'hi faré...
Jo 'm creya que demanava
la caritat per vosté.

—Quin posat te fa en Borrell,
igual que no't coneugués!...
—Donchs á mi'm passa al revés,
ara es quan coneix á n'ell.

Un sòrt diu á n'en Sevè:

Las regatas Alger-Mahó-Tolón

—Creyeu, noys, un altre cop
pneus ho mes xano xano:
no por mucho madrugar
amanece más temprano.

—¿Qué tal; qué fa ta mullé?
—Molt malament—contesta.
—Si noy qué ho sento...
—Ho sents? be...
—Jaixis, donchs, no cal cridá?

J. MORET DE GRACIA

A LO INSERTAT EN L'ULTIM NÚMERO

1. KARADA.—*Ki-lo-mé tri ca.*
2. ANAGRAMA.—*Sopas—Passo.*
3. TRENCÀ-CLOSCAS.—*Amalia—Alsina—Tarrós—Seca*
4. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Ramonet.*
5. GEROGLÍFICH.—*Una nit de caramellos.*

Han endavatin totas 6 part de las solucions corresponents al número anterior, els caballers: Una que's deixa afeitar á Sant Turné, Met Graixando, Lo papallone y Massó, J. Saet, Lleüg Plumall y Los sastrets de Juneda.

ENDEVINALLES.

XARADA

Del mes de mars era un *tres-dos*:
el temps, formal,
marsejava y feya un vent
fret, malsà.

La vegí
un carre estret y llorch
creuar com una sombra ab el cap còt
esquitxant els seus peus glops de fanch.

Tot,
compassió y pietat
vaig sentir
en l'endins del meu pit aixecar.

Perque si 'l mentider
xarroteig d'un capellà
pará 'l prima enfosquit

l'intelete mitj en l'ombra y emboirat,

iquin cor masell

no plany

á la monja que ulls cluchs veu un cel

y una vida dins d'ell eternal?

J. COSTA POMÉS

ANAGRAMA

IBON MOSTRUARI!

La dona de don Jaume

dú que ha total
un nen, pero's murmura
que aquest infant
no te res del seu pare
y's vol venjar
aquest dihent que sa dona
el enganyat.

Com te la seva sogra
bona total

y unas mans molt feixugas,

se'n va á buscar

al lit de la partera

el tendre infant

y'l presentá á son gendre

nuit y pelat;

dihentil:—Se't assembla

com un mirall;

no ho duptis y per mostra

aquí ho tens clar

no te dents á la boca

y'l cap pelat.

FE OLLA Y LLEXIU

TRENCA-CLOSCAS

LLUIS MOROTE SEGÀ

Formar ab aquestes lletras degudament combinades el títol d'un drama català y apellido del seu autor.

ENRICH TOSAS

CREU NUMÉRICA

3 2 8 4 —Temps de verb.

4 5 1 8 ——, —, —, —

6 7 2 3 ——, —, —, —

1 2 3 4 5 6 7 8 —En las Iglesias.

1 8 3 1 8 6 8 3 —En los jardins.

3 8 1 2 6 7 6 8 —Esforz.

3 5 4 8 —En las cartas.

1 8 2 3 —Temps de verb.

3 5 1 8 —En los arbres.

3 2 1 8 —Temps de verb.

1 2 8 3 —En los animals.

ANTON CARARACH

GEROGLÍFICH

X

B B B

Q

IT IT

A

K R

D

X

MARQUÉS DE CANTALLOPS

Caballers: F. U. U., Met Graixando, El xato d'Hortalrich, Xech de Llansá, Ramón Melá, Una modista traçassera, Enterra morts de Guardiola, J. Salt, Amich de Casals y Biura, Enrich Ordanyá, Sebastiá Bosch, R. R. y S., y Lleüg Plumall: No 'ns plau res d'u enviat.

Caballers: Lo papallone y Massó, J. A. y Pou y Jaume Cede y Claramunt: Veurém d'insertar algo.

Caballer: Caralampio Vidal: Es de lo pitjor que s'estila.—Un barber de La Sagrera: Es fluxet y magret.

Córeholis: El dibuix no passa de una bona intenció.—J. Torrent Siurana: Plé de ripis.—Melitón Soler y Freixas: ¡Cóm ho vol fer, si sempre ha succehit així!—Ramón Melá: Com que té tota la rahó, ben seva es.—August Soroma: Massa floralesca; no 'ns plauhen.—J. Costa y Pomés: Grans merces.—Noy de Pallàs, el Faiges: Peca de tots els mals.—Félix Cana: Rebüt y gracies.—Fàló Xellivell: Igual li dihém.—Lluís G. Salvador: Lo mateix va per vosté.—J. Aquino: Ho llegiré ab calma y si v'anirà.—Caballer de la Llauna: No 'ns fa enterir gens.

Alfonso de C. y T.: Son faltats de intenció y sobrats de defectes.—A. S., P. y M., J. R., E. P., D. V., M. G., F. M., J. A. y R., P. D., E. S., J. S.: Un gat escarrament y R. C.: No podém insertar las cartas que han tingut á bé enviarons, per variis motius.

Imprenta LA CAMPANA Y LA ESQUILLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.

—Oh carta adorada,
me hiciste feliz...